

Notă din partea Measure Evaluation

Acesta este cel de-al treilea buletin informativ "Îngrijirea Alternativă a Copilului". Publicația oferă actualizări cu privire la activitățile la nivel de țară desfășurate începând cu luna octombrie 2018:

- Utilizarea constatărilor din cadrul evaluărilor reformei naționale a sistemului de îngrijire
- Activități de mentorat legate de monitorizare și evaluare (M & E)
- Informații din țările vizate privind contribuțiile vizitelor în teren la înțelegerea provocărilor în ceea ce privește calitatea și utilizarea datelor
- Informații actualizate asupra funcționării sistemelor informaționale

Progrese privind utilizarea constatărilor din evaluare

După auto-evaluările participative ale sistemelor alternative de îngrijire, desfășurate în Armenia, Ghana, Moldova și Uganda, MEASURE Evaluation a urmărit în decursul anului trecut punerea în aplicare a recomandărilor în fiecare țară. Proiectul continuă să documenteze exemple de utilizare a constatărilor din evaluări. Un rezumat al progresului înregistrat până în prezent în fiecare țară și al monitorizării efectuate după evaluare este prezentat mai jos.

Uganda: În baza recomandărilor din evaluare, proiectul Menținerea Copiilor în Familii Sănătoase și Protectoare (MCFSP) sprijină Ministerul Genului, Muncii și Dezvoltării Sociale (MGMSD) în elaborarea unei foi de parcurs și liniilor directe pentru închiderea caselor de copii neautorizate. O directivă MGMSD impune închiderea tuturor caselor neautorizate, iar foaia de parcurs și liniile directe sunt menite să eficientizeze procesul de închidere și să asigure proceduri corespunzătoare de management de caz care ghidează scoaterea copiilor din îngrijirea rezidențială într-un mod care minimizează riscurile și asigură rezultate pozitive pentru copii.

Examinarea proceselor de colectare și gestionare a datelor la o unitate de îngrijire rezidențială din Uganda

Foto: Ismael Ddumba-Nyanzi, MEASURE Evaluation.

Întrevedere la Aravot,
or. Vanadzor, Armenia.
Foto: Hasmik
Ghukasyan, MEASURE
Evaluation.

În al doilea rând, în baza unei recomandări din cadrul evaluării participative, UNICEF susține MGMDS în revizuirea Cadrului Național pentru Îngrijire Alternativă pentru a asigura că acesta reflectă următoarele:

- Principiile directe stabilite în Liniile Directoare ONU cu privire la îngrijirea alternativă și alte documentele de orientare conexe
- Modificări recente în politica și cadrul legal pentru îngrijirea alternativă din Uganda (inclusiv amendamentul la Legea privind Copiii, cap 59)
- Dovezi emergente privind păstrarea copiilor în familii sănătoase și protectoare, reintegrarea familială și furnizarea unei îngrijiri alternative adecvate de tip familial
- Cele mai bune practici și standarde globale și locale

Pentru a asigura aprobarea Cadrului Național de către Guvernul Ugandei e necesar să se elaboreze un plan de acțiune și un raport de evaluare a impactului normativ. Pentru a îndeplini aceste cerințe, MCFSP sprijină MGMDS pentru a îmbunătăți planul de acțiune inițial dezvoltat cu sprijinul MEASURE Evaluation. MEASURE Evaluation va susține dezvoltarea unor secțiuni de Monitorizare & Evaluare atât în cuprinsul Cadrului Național, cât și a planului.

Moldova: Ca răspuns la o recomandare a autoevaluării de a instituționaliza un mecanism de formare a personalului din

asistența socială, Moldova a adoptat un act normativ pentru organizarea și funcționarea sistemului de formare inițială și continuă destinat acestui personalul. Una dintre constatările autoevaluării a fost dezvoltarea neuniformă a serviciilor sociale de sprijin pentru familiile cu copii pe teritoriul țării și, prin urmare, recomandarea adresată Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) de a stabili un pachet minim de servicii sociale care să fie finanțat din bugetul de stat. Prin adoptarea Hotărârii de Guvern nr. 800 din 01.08.2018 a fost stabilit un pachet minim de servicii sociale, ce include două servicii relevante pentru copiii aflați în dificultate: sprijin pentru familiile cu copii și asistență personală pentru copiii cu dizabilități. Toate raioanele din Moldova au acum servicii de sprijin familial, care au un rol esențial în prevenirea separării și în promovarea reintegrării. Ca răspuns la o recomandare de asigurare a unei protecții adecvate copiilor aflați în îngrijire neformală, Moldova pregătește, de asemenea, o legislație privind plasarea în custodie pentru a oferi servicii de sprijin acestor copii și îngrijitorilor lor.

Armenia: Rezultatele evaluării participative a reformei sistemului de îngrijire continuă să fie utilizate. Un reprezentant al Ministerului Justiției (MJ) a prezentat aceste rezultate în cadrul unui atelier de lucru la care au participat specialiști din MJ, organizații neguvernamentale (ONG-uri) și Ombudsman. Acesta din urmă a inițiat o campanie de advocacy cu scopul de a promova funcția permanentă de specialist în drepturile copiilor la nivel comunitar. Campania a contribuit la îmbunătățirea acordării de sprijin familiilor expuse riscului separării - o inițiativă care este direct legată

Atelierul de lucru de planificare a acțiunilor, DSW și UNICEF Ghana. Foto: Mari Hickmann, MEASURE Evaluation.

de recomandările din raportul de autoevaluare din Armenia. Un participant la evaluare, doamna Margarita Shahverdyan - director al ONG-ului Aravot, și profesor la Universitatea de Stat Vanadzor - a inclus instrumentul și metoda de evaluare în modulul său de formare pentru tinerii sociologi ca exemplu de bună practică internațională, demonstrând o adaptare reușită la contextul țării.

Ghana: În decembrie 2018, concluziile autoevaluării au fost folosite în timpul unui atelier de planificare a acțiunilor din Dodowa pentru a elabora recomandări prioritare și un plan de acțiune care să reprezinte toate componentele sistemului. În total 20 de persoane au participat de la Ministerul Genului, Copiilor și Protecției Sociale; Ministerul Protecției Sociale (MPS); USAID / Ghana; UNICEF; și de la Universitatea din Ghana. MEASURE Evaluation va coopera cu MPS pentru a finaliza planul de acțiune și îl va distribui la începutul anului 2019. Acesta va fi primul plan național de acțiune pentru consolidarea sistemului alternativ de îngrijire din Ghana. Proiectul va sprijini, de asemenea, MPS pentru a urmări progresul în implementarea planului de acțiune în perioada următoare.

Consolidarea capacității de monitorizare și evaluare

MEASURE Evaluation continuă să fortifice capacitățile de monitorizare și evaluare pentru partenerii guvernamentali și părțile interesate relevante care activează în domeniul îngrijirii alternative. Actualizările pentru fiecare țară sunt prezentate mai jos.

Uganda: În noiembrie 2018, MEASURE Evaluation și MGMDS au întrunit părțile interesate la nivel național pentru a examina fluxul de date, managementul și calitatea datelor pentru îngrijirea alternativă din Uganda. O echipă formată din personalul MGMDS și MEASURE Evaluation a efectuat ulterior vizite în trei regiuni și a intervievat părțile interesate din instituțiile de îngrijire rezidențială și funcționarii responsabili de bunăstare și asistență socială pentru a examina instrumentele și procesele actuale de colectare, gestionare și raportare a datelor privind îngrijirea alternativă. Rezultatele vizitelor la fața locului au scos la iveală discrepanțe în calitatea dosarelor de caz păstrate în instituțiile de îngrijire rezidențială, mecanisme și procese neclare pentru raportarea datelor privind îngrijirea alternativă, lipsa cererii de date privind serviciile de asistență parentală și de adopție, și un număr redus de ședințe de informare în cadrul cărora datele sunt revizuite și interpretate.

În baza recomandărilor ce au rezultat din vizitele la fața locului, MEASURE Evaluation sprijină în prezent MGMDS în următoarele activități:

- Examinarea și standardizarea instrumentelor specifice de colectare a datelor în cadrul diferitelor opțiuni alternative de îngrijire. Instrumentele includ dosarul de caz al copilului (înregistrări inițiale), raportul la domiciliu de șase luni și datele referitoare la copilul în îngrijire de tip familial.
- Îmbunătățirea modelelor de raportare (de exemplu, raportul la domiciliu de șase luni) și dezvoltarea

Lucrul în grup asupra vizualizării datelor în cadrul instruirii referitoare la utilizarea datelor
Foto: Hasmik Ghukasyan, MEASURE Evaluation.

raportării trimestriale standard pentru funcționarii responsabili de bunăstare și asistență socială pentru a facilita raportarea către funcționarii de dezvoltare comunitară și MGMDS .

- Elaborarea unui manual pentru monitorizarea de rutină a asistenței alternative, inclusiv linii directoare privind indicatorii, colectarea datelor, fluxul de date și calitatea datelor, analiza datelor și procedurile de raportare și diseminarea și utilizarea datelor.

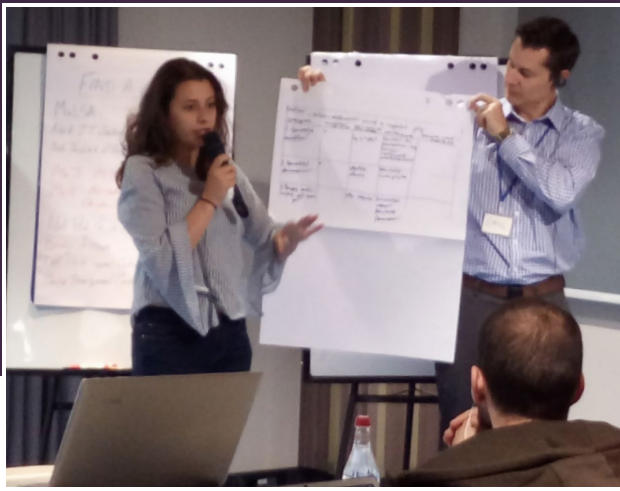
În lunile următoare, activitățile de consolidare a capacităților vor continua, inclusiv cu un plan de instruire privind asigurarea calității datelor (ACD) și o instruire ulterioară a formatorilor privind procesele ACD. De asemenea, intenționăm să dezvoltăm și să punem în practică o instruire privind cererea și utilizarea datelor (CUD) și, în colaborare cu UNICEF, să sprijinim MGMDS să utilizeze datele din studiul Cartografierea copiilor în instituțiile de îngrijire alternativă din Uganda, prin implementarea datelor în cadrul atelierelor practice.

Moldova: În perioada 27-28 septembrie 2018, MEASURE Evaluation a efectuat vizite în teritoriu, în raioanele Căușeni și Sângerei, inclusiv ateliere de lucru cu asistenți sociali comunitari și personalul din instituțiile de îngrijire rezidențială, mese rotunde cu factorii de decizie (de exemplu, primari, consilieri raionali și șefi ai direcțiilor raionale de asistență socială) și interviuri cu personalul direcțiilor raionale de asistență socială și învățământ. Activitățile în raioane au evoluat treptat de la facilitarea MEASURE Evaluation la facilitarea de către

reprezentantul MSMPS, în baza ghidurilor de facilitare elaborate anterior și mentoratului la fața locului furnizat de MEASURE Evaluation. Scopul acestor vizite a fost să valideze draft-ul listei de indicatori de monitorizare a îngrijirii alternative și să examineze fluxul de date, sursele de date, calitatea și utilizarea datelor. În noiembrie 2018, MEASURE Evaluation a angajat un consultant local pentru a efectua vizite suplimentare în teren și interviuri cu direcțiile de asistență socială și protecția familiei în raioanele Fălești și Soroca, precum și cu Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului din Chișinău. Vizitele suplimentare în teritoriu au avut ca scop verificarea informațiilor privind sursele primare de date, metodele și registrele la nivel comunitar și raional, și fluxurile de date pentru a informa elaborarea fișelor de referință a indicatorilor (FRI) și liniile directoare privind calitatea și utilizarea datelor. Acest exercițiu a sprijinit MSMPS să înțeleagă la nivel național diversele fluxuri de date și necesitatea documentării acestora pentru a asigura date de calitate superioară. Exercițiul a condus, de asemenea, la ajustarea finală a indicatorilor de monitorizare de rutină și la elaborarea FRI pentru 23 de indicatori.

În perspectivă, MEASURE Evaluation va îndruma direcția de resort din cadrul MSMPS să dezvolte și să ajusteze în continuare FRI pentru toți indicatorii conveniți, în baza rezultatelor mai multor ședințe de lucru ale grupului de M&E, care s-au întrunit în februarie 2019.

MSMPS a lansat o anchetă post-training în cooperare cu MEASURE Evaluation pentru a înțelege măsura în care cursurile de instruire și atelierul de mentorat furnizate de

Instruire în utilizarea și vizualizarea datelor în Armenia, Eric Geerse din cadrul MEASURE Evaluation.

Foto: Hasmik Ghukasyan, MEASURE Evaluation.

MEASURE Evaluation în martie, aprilie și iunie 2018 au fost utile pentru activitatea persoanelor instruite și pentru a informa activitățile ulterioare de consolidare a capacităților. Rezultatele anchetei arată că participanții au folosit cunoștințele și abilitățile dobândite în următoarele moduri: (1) elaborarea sau revizuirea cadrului de M&E al documentelor de politici și indicatorilor aferenți (de exemplu, Strategia Națională de Dezvoltare 2030, Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Strategiei intersectoriale pentru dezvoltarea abilităților și competențelor parentale 2016-2022, Foaia de parcurs și planul de acțiune pentru siguranța copiilor, elevilor și studenților în instituțiile educaționale 2018-2019, Programul de prevenire a delincvenței juvenile, Planul de Acțiune Anti-Corupție în domeniul Asistenței

Medicale și Asigurărilor de Sănătate pentru perioada 2018-2020, Codul Serviciilor Media Audiovizuale, Planul de acțiune privind implementarea Strategiei naționale „Diaspora 2025”); (2) îmbunătățirea calității raportării (de exemplu, raportul social, raportul privind asistența medicală acordată mamei și copilului, raportul de monitorizare a implementării programului de prevenire a delincvenței juvenile, raportul de activitate al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale pentru 2018, Raport privind implementarea Cartei Sociale Europene ratificate de Republica Moldova); (3) realizarea unei monitorizări mai eficiente a strategiilor și planurilor de acțiune existente; și (4) îmbunătățirea proceselor de colectare a datelor (de exemplu, indicatorii pentru raportul statistic CER 103 și 103 A, date pentru indicatorii naționali referitori la Agenda Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă).

Ghana: Ghana continuă să aplice monitorizarea de rutină în îngrijirea alternativă. MEASURE Evaluation a efectuat vizite la fața locului în case rezidențiale pentru copii în septembrie 2018 și a documentat concluziile. În decembrie 2018, în colaborare cu personalul de la Ministerul Protecției Sociale și UNICEF,

MEASURE Evaluation a folosit rezultatele acestor vizite la fața locului pentru a informa o examinare participativă și revizuire a definițiilor indicatorilor, a fluxului de date, a instrumentelor de colectare a datelor și a pașilor pentru consolidarea capacităților. Activitățile de consolidare a capacităților M&E ale proiectului sunt incluse în draft-ul planului de acțiune elaborat. Mai mult, MEASURE Evaluation sprijină Ministerul Protecției Sociale în elaborarea Manualului de M&E pentru îngrijire alternativă pentru a oferi îndrumări standard pentru indicatorii de monitorizare de rutină, instrumentele de colectare a datelor, fluxul de date, calitatea datelor și utilizarea datelor pentru MPS și casele rezidențiale pentru copii. Scopul este ca birourile regionale și locale ale MPS să utilizeze manualul ca document de referință pentru standardele de monitorizare de rutină și să instruiască personalul din cadrul MPS în baza manualului, pentru a susține lansarea acestuia în fază operațională. Activitățile suplimentare de consolidare a capacităților vor aborda lacunele în diseminarea de rutină a datelor către părțile

„Vizitele la fața locului au identificat mai multe lacune în gestionarea datelor privind îngrijirea alternativă la nivel regional. Fără instrumentele și măsurile potrivite pentru colectarea de date solide. . . vom face mereu și mereu aceleași lucruri, și știm ce a spus Einstein. Pentru noi, vizita la fața locului a fost un semnal de alarmă. Este nevoie să se consolideze în mod urgent capacitatea de a colecta date și de a raporta cu privire la copiii aflați în îngrijire alternativă. Acest lucru este esențial pentru dezvoltarea serviciilor bazate pe dovezi și a răspunsurilor sub formă de politici.” - Principala funcționar responsabil de probațiune și bunăstare socială, Uganda

Anush Stpnayan, administrator al bazei de date Manuk, desfășoară o verificare a calității datelor împreună cu specialiștii de la centrul de zi Vanadzor, Armenia. Poză: Hasmik Ghukasyan, MEASURE Evaluation.

interesate și vor include un mentorat suplimentar pentru MPS pentru a monitoriza calitatea datelor și pentru a efectua vizite de supraveghere trimestriale.

Vizitele la fața locului – Reacțiile din teritoriu

Suplimentar desfășurării vizitelor la fața locului de către Uganda și Ghana, MEASURE Evaluation a susținut și vizitele la fața locului în Moldova și Armenia, în baza unui ghid, care au avut drept scop sprijinirea guvernelor naționale în înțelegerea fluxului de date, calității datelor și utilizării acestora la nivel subnațional. Lecțiile învățate din vizitele în teritoriu au semnalat importanța clarificării fluxului de date pentru toate părțile implicate și verificarea calității datelor.

„Vizitele în regiuni au fost foarte productive pentru mine, deoarece m-au ajutat să văd un instantaneu real al sistemului de reformă în domeniul îngrijirii dintr-un alt unghi: provocările și problemele cu care se confruntă în mod obișnuit lucrătorii și asistenții sociali la nivel regional și comunitar. Acest lucru se referă în special la colectarea datelor și introducerea informațiilor în baza de date Manuk și utilizarea datelor. Toate constatările au servit drept bază pentru inițierea mai multor amendamente și elaborarea de noi acte juridice, care vor îmbunătăți situația”, Lena Hayrapetyan, șefă direcție copii, MMAS, Armenia

Uganda: MEASURE Evaluation continuă să colaboreze cu MGMSD pentru a îmbunătăți calitatea datelor și procesele de raportare pentru monitorizarea de rutină în urma vizitelor la fața locului din noiembrie 2018. Principalul funcționar responsabil de probațiune și bunăstare socială al MGMSD și-a împărtășit opiniile referitoare la vizitele la fața locului în declarația de mai jos.

„Vizitele în regiuni organizate de proiectul MEASURE Evaluation au fost foarte productive pentru mine, deoarece au dezvăluit problemele și provocările cu care se confruntă personalul regional în lucrul cu baza de date Manuk, care nu au fost niciodată exprimate în timpul întreprinderilor regulate. De asemenea, acestea au arătat că datele introduse în baza de date nu corespund întotdeauna documentației pe suport de hârtie, conexiunea slabă la Internet și computerele vechi ce afectează calitatea și actualitatea datelor raportate, dificultățile cu care se confruntă personalul în accesarea tabelor cu rezultate și utilizarea datelor din baza de date. Sunt convinsă că măsurile pe care le-am inițiat în timpul și după aceste vizite vor îmbunătăți calitatea datelor și vor stimula introducerea și utilizarea mai activă a datelor. Apreciez foarte mult acest sprijin și sper că acest lucru va îmbunătăți datele și informațiile din sistemul de îngrijire în ansamblu”, Anush Stepanyan, Administrator baza de date Manuk, Centrul de Informare Nork al MMAS, Armenia

Atelierul de lucru - Sistemul informațional longitudinal pentru managementul de caz, MEASURE Evaluation, Parteneriate pentru fiecare copil, Lumos, CCF, Moldova.

Foto: Camelia Gheorghe, MEASURE Evaluation.

Armenia: În noiembrie și decembrie 2018, MEASURE Evaluation a efectuat patru vizite la fața locului în regiuni și a consolidat capacitatea Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale (MMAS) de a efectua verificări a calității datelor și de a îmbunătăți practicile de utilizare a datelor. Controlul calității datelor efectuat în timpul vizitelor în regiuni a evidențiat faptul că personalul nu utilizează baza de date Manuk pentru raportare și luarea deciziilor în materie de politici, deoarece nu sunt instruiți să genereze tabele cu rezultate. În cadrul întâlnirilor cu personalul regional al Unităților regionale pentru Familie, Femei și Protecție a Copilului, centrelor de zi și Aravot, administratorul Manuk a pregătit utilizatori relevanți pentru generarea de tabele și rapoarte care să sprijine luarea deciziilor la nivel regional. Recomandările de la vizitele la fața locului vor direcționa planurile de acțiune pe termen scurt, mediu și lung ale MMAS pentru a aborda lacunele privind calitatea și utilizarea datelor.

Soluții electronice: O activitate în desfășurare

MEASURE Evaluation a lansat o serie de webinare privind îngrijirea alternativă în vara anului 2018. Aceste webinare oferă o platformă pentru cele patru țări pentru a partaja cunoștințe, a discuta deschis succesele și provocările legate de îngrijirea alternativă și a face schimb de exemple specifice fiecărei țări, de reformă în domeniul îngrijirii. Interesul sporit a condus la organizarea un al doilea webinar în ianuarie 2019, care s-a axat pe baza de date Manuk din Armenia și pe punctele forte și pe punctele slabe ale calității și utilizării datelor. Echipa-Nucleu de Țară din Armenia a condus acest webinar. Alte exemple din Moldova și Uganda sunt prezentate mai jos.

Moldova: În februarie 2019, MEASURE Evaluation a organizat un atelier de lucru pentru a prezenta un concept de sistem informatic longitudinal, capabil să capteze atât indicatori de performanță în managementul de caz, cât și indicatori de rezultat la nivel de copil. Participanții au reprezentat MSMPS, Cancelaria de Stat, Ministerul de Interne, Biroul Național de Statistică, două raioane (Sângerei și Căușeni), ONG-uri (P4EC, Lumos, CCF / HHC și Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii), UNICEF Moldova și Misiunea USAID.

Uganda: În octombrie 2018, MEASURE Evaluation a efectuat o evaluare a implementării pilot a software-ului Children First (CFS), un sistem de management al informațiilor dezvoltat de Both Ends Believing și Tyler Technologies. Software-ul își propune să furnizeze guvernelor informații necesare scoaterii copiilor din îngrijirea instituțională și integrării în siguranță în familie. Evaluarea a oferit părții interesate principale - MGMDS - constatări și recomandări privind capacitatea CFS de a răspunde necesităților prioritare de informare pentru contextul de îngrijire alternativă din Uganda; asigurarea unor controale eficiente privind confidențialitatea; și infrastructura tehnologiei informației, resursele și capacitatea sistemului. Raportul final de evaluare va fi expediat MGMDS și părților interesate din țară luna viitoare.

Sprijinirea altor inițiative globale

La nivel central, echipa MEASURE Evaluation continuă să colaboreze cu rețeaua Better Care Network – Rețeaua pentru o Îngrijire mai Bună (BCN). Personalul BCN a intervievat patru

Participanții la atelierul de lucru Sistemul informațional longitudinal pentru management de caz, Moldova. Foto: Camelia Gheorghe, MEASURE Evaluation.

consultanți la nivel de țară - Camelia Gheorghe (Moldova), Hasmik Ghukasyan (Armenia), Bashiru Adams (Ghana) și Ismael Ddumba-Nyanzi (Uganda) pentru a afla mai multe informații despre procesul de evaluare a reformei în domeniul îngrijirii în fiecare țară și a le utiliza în cadrul instrumentului de urmărire online al BCN. MEASURE Evaluation a oferit, de asemenea, suport pentru inițiativa recentă Changing the Way We Care, care este condusă de Catholic Relief Service, Maestral și Fundația LUMOS. Astfel, în decembrie 2018, liderul echipei MEASURE Evaluation a prezentat abordarea pe care am folosit-o în cele patru țări pentru a contribui la informarea viitoarei lor activități în Guatemala și Kenya. Mari Hickmann de la MEASURE Evaluation a prezentat o sesiune Ignite (o prezentare rapidă) la conferința Asociației Americane de Evaluare din noiembrie 2018. Titlul prezentării a fost „Autoevaluarea participativă: Echilibrarea rigorii cu utilizarea în timp real a constatărilor pentru a îmbunătăți Reforma îngrijirii copiilor în patru țări”. Mai mult de 80 de persoane au participat la prezentare.

Resurse

MEASURE Evaluation a contribuit la consolidarea capacităților MMAS a Armeniei de a elabora 20 de indicatori pentru monitorizarea de rutină a sistemului de îngrijire alternativă și a fișelor de referință ale indicatorilor. Următoarele resurse au sprijinit echipa în această inițiativă:

O investiție solidă: integrarea copiilor lipsiți de îngrijire părintească în Cadrul de dezvoltare post-2015 (disponibil la <https://www.sos-childrensvillages.org/getmedia/8a36a9f5-8a14-43ea-a80c-4f1d936d4f85/A-Solid-Investment-Integrating-Children-Into-Post-2015-Framework.pdf>) Manualul UNICEF pentru măsurarea indicatorilor pentru copii în îngrijire formală (disponibil accesând link-ul <https://resourcecentre.savethechildren.net/node/5016/pdf/5016.pdf>)

Pentru informații privind MEASURE Evaluation, consultați www.measureevaluation.org.

Pentru informații despre îngrijirea alternativă a copilului, consultați <https://www.measureevaluation.org/our-work/youth-and-adolescents/alternative-care/alternative-care-for-children>.

Această publicație a fost realizată cu sprijinul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în conformitate cu termenii acordului de cooperare MEASURE Evaluation AID-OAA-L-14-004. MEASURE Evaluation este implementat de Centrul pentru Populație din Carolina, Universitatea Carolina de Nord la Chapel Hill, în parteneriat cu ICF International, John Snow Inc., Management Sciences for Health, Palladium și Universitatea Tulane. Opiniile exprimate nu reflectă în mod necesar pe cele ale USAID sau ale Guvernului Statelor Unite ale Americii. FS-19-345

